

Cununa Credinței

Periodic al Bisericii Sfânta Vineri-Nouă cu hramul Cuvioasa Parascheva

Anul 8 Nr. 2 Mai 2009

CUM NE CINSTEȘTE DUMNEZEU

(Fragment din cuvântul „Înălțarea Domnului” al Părintelui Teofil Părăianul)

Dintre cei patru evangheliști, numai doi spun ceva despre Înălțarea la cer a Domnului Hristos: Sfântul Evanghelist Marcu zice în câteva cuvinte că Domnul Iisus s-a înălțat la cer și șade de-a dreapta tatălui. Sfântul Evanghelist Luca spune ceva mai mult: că i-a adus pe ucenici spre Betania, pe Muntele Măslinilor, că acolo Și-a ridicat mâinile, I-a binecuvântat și, pe când îi binecuvânta, S-a despărțit de ei și S-a înălțat la cer. Parcă L-am vedea înălțându-Se. În Faptele Sfinților Apostoli, care este tot o carte scrisă de Sfântul Evanghelist Luca, se spune că un nor L-a luat din privirile ucenicilor, adică Domnul Hristos a fost învăluit de un nor și a fost ridicat.

Acestea le știm despre Înălțarea Domnului Hristos. Știm că ucenicii s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare și erau tot timpul în Templu laudând și binecuvântând pe Dumnezeu. (...)

Totuși, am putea să ne întrebăm: dacă Domnul Hristos este pretutindeni, atunci ce trebuie să înțelegem noi prin Înălțarea Lui? **Trebuie să înțelegem că s-a înălțat firea omenească, trupul și sufletul pe care le-a luat Fiul lui Dumnezeu când S-a întrupat. A ridicat mai presus de lumea aceasta și a așezat de-a dreapta Tatălui, firea omenească.**

Se pune o întrebare: știm că Dumnezeu este nemărginit. Nu are o dreaptă și o stângă, un înainte și un înapoi, sus și jos, ci este fără margini. Atunci, ceva fără margini cum poate avea dreaptă și stângă, înainte și înapoi, sus și jos? Trebuie să ni-L închipuim pe Dumnezeu luând așa, o asemănare, ca lumina sau ca aerul! Aerul nu are dreapta și stânga, n-are în față și în urmă, n-are sus și jos, ci este pretutindeni. Cât știm noi, este pretutindeni. (...) Lumina, lumina zilei, lumina Soarelui, este împrăștiată peste tot, nu are dreaptă și stângă, înainte și înapoi, sus și jos.

Atunci, cum se spune că Domnul Hristos, după firea omenească stă de-a dreapta Tatălui? Este o taină, însă Biserica vrea să ne arate prin aceasta nu locul propriu-zis, un punct anume, ci vrea să ne spună că și **firea omenească e în cinstire la Dumnezeu.** Firea omenească mântuită, firea omenească a Mântuitorului

nostru Iisus Hristos. Chiar și firea noastră omenească, cea care va fi ridicată cândva la cer va fi în cinstire.

Dumnezeu, Care a cinstit firea omenească prin aceea că S-a unit cu omul în persoana Mântuitorului nostru Iisus Hristos, a cinstit prin această legătură firea omenească. Firea omenească este cinstită de Dumnezeu de la începutul firii omenești. Cum anume? Când l-a făcut Dumnezeu pe om, înainte de a-l face, a zis: *Să facem om după chipul și asemănarea noastră.* Și l-a făcut pe om după chipul lui Dumnezeu. **Când Dumnezeu și-a pus chipul în om, înseamnă că l-a cinstit pe om.** Dacă Dumnezeu Și-a pus chipul Lui în firea omenească, prin aceasta a cinstit-o, iar chipul lui Dumnezeu nu s-a șters niciodată din firea omenească.

La o alcătuire de la slujba înmormântării și în alta, de la slujba de parastas, vorbim ca din partea noastră și zicem ca și cum am mărturisii fiecare:

(continuare pag. 3)

TRADIȚII – Ziua eroilor

Odată cu **Înălțarea Domnului**, creștinii sărbătoresc și înălțarea la ceruri a sufletelor eroilor creștini și, de aceea, această zi se mai numește și **Ziua Eroilor**.

Noi sărbătorim eroii în această zi deoarece avem

credița în nemurirea sufletului, așa cum au avut-o moșii și strămoșii noștri, începând de la daci. Eroii neamului au murit cu credința că cine luptă pentru dreptate, adevăr, credință și libertate, luptă pentru valorile creștine cuprinse în învățătura lui Iisus Hristos.

Pierderile de vieți omenești din anii primei conflagrații mondiale, nemaiîntâlnite până atunci, au fost enorme. România a pierdut aproape un milion de militari și civili. De aceea, pentru supraviețuitori s-a impus ca o datorie morală comemorarea, în fiecare an, a celor care au pierit pe câmpurile de luptă. La nivel de națiuni, acest lucru s-a materializat prin Tratatul de la Versailles. Acest document, semnat de fostele țări beligerante, prevedea, printre altele, obligativitatea întreținerii mormintelor ostașilor îngropați pe teritoriile statelor respective, precum și a operelor comemorative de război dedicate acestora.

Concretizarea prevederilor actului de la Versailles s-a făcut prin apariția Decretului-lege nr. 1693/4 mai 1920 - care a stabilit ca Ziua Eroilor să fie sărbătorită cu prilejul Zilei Înălțării Domnului Iisus Hristos - România devenind cu acest prilej primul stat care i-a asimilat pe eroii străini celor naționali. Astfel, această dată a fost decretată sărbătoare națională a poporului român, iar un rol important l-a avut Societatea "Mormintele Eroilor Cazuți în Război" (înființată în 1919) și transformată ulterior, în 1927, în Societatea "Cultul Eroilor".

– Ziua de Ispas

Ziua Înălțării se mai numește și Ispasul, fiind una dintre cele mai vechi sărbători creștine. Este dedicată personajului mitic cu același nume care, în tradiția populară românească, ar fi asistat la Înălțarea Domnului. Ispas, ca personaj, este văzut de popor ca un om vesel și, de aceea, credincioșii caută și ei să fie veseli în aceasta zi. De Ispas românii fac pomeni pentru morți, împărțind mai ales pîine caldă, brînză, ceapă verde și

rachiu. Casele și mormintele sunt împodobite cu crengi de paltin, iar la ferestre se pun frunze de leuștean. În unele locuri, de Ispas se taie mieii și se înseamnă vitele cu vopsea pe blană și cu creștături pe urechi. Este ultima zi când credincioșii se salută cu „Hristos a-nviat!“. De altfel, în această zi oamenii spun „Hristos s-a înălțat!“ și răspund „Adevarat s-a înălțat!“.

– Paștile Cailor

Tot în ziua de Înălțare, în popor se spune că este și Paștele Cailor sau Joia Iepelor. **Legendă:**

Preacurata Fecioara Maria, după ce a născut pe fiul său, Domnul nostru Iisus Hristos, neavând alt loc unde-l pune, l-a culcat în ieslea lui Crăciun, unde erau legați boii și cail acestuia.

Boii mâncară cât mâncară și apoi, săturându-se, se culcară și prinseră a rumega. Cail însă, obraznici, nu numai că mâncară tot fânul cât era în iesle, ci ei mâncară și până chiar și pe cel de pe pruncul Iisus Hristos, pe care-l pusese Maica sa acolo ca să nu-l afle Irod și să-l taie.

Văzând Maica Domnului aceasta, s-a supărat pe dânșii și le-a zis ca să nu se sature, numai o dată în an, și anume în ziua de Ispas, iar pe boi i-a binecuvântat.

De atunci calul nu se mai știe sătul peste tot anul, ci numai în ziua de Ispas. În această zi însă se satură de iarbă și, după ce se satură, prinde a scutura din cap în semn că e sătul.

Și fiindcă numai în această zi scapă cail la iarbă verde și pasc atâta pînă ce se satură și apoi se culcă sau dau din cap, în semn că sunt sătui, de aceea în această zi e și Paștile lor. Paștile cailor.

Cu timpul, expresia „la Paștele Cailor“ a ajuns să însemne nu „mai târziu“ sau „altă dată“, ci „nicicând“, echivalent cu la „Sfântu' Așteaptă“.

(continuare din pag. 1)

Chipul măririi Tale cele negrăite sunt, măcar că port rănilile păcatelor. Miluiește zidirea Ta Stăpâne, și o curățește cu îndurarea Ta și moștenirea cea dorită dăruiește-i, făcându-mă pe mine iarăși cetățean raiului.

Deci, *Chipul măririi Tale celei negrăite*. Ce înseamnă aceasta? Că nu se poate spune cât este de mare mărirea lui Dumnezeu. Și se mai spune ceva interesant: *măcar că port rănilile păcatelor!* Adică eu, care am păcate, port chipul Tău. Chipul Tău în mine nu e cum l-ai pus Tu, ci cum l-am făcut eu. Am adăugat ceva la chipul Tău. Ce? *Rănilile păcatelor*. Răni! Am pătat chipul, am făcut răni pe chip. Port rănilile păcatelor, dar port și chipul tău, chipul măririi Tale celei negrăite.

Când Dumnezeu a pus în om chipul Său, i-a dat cinste omului, firii omenești, i-a dat cinste și nu a retras cinstea aceasta nici după ce au apărut *rănilile păcatelor*. După ce omul a fost rănit de păcate, Domnul Hristos S-a unit cu firea omenească pentru a vindeca rănilile păcatelor. S-a făcut Fiul lui Dumnezeu – om, a primit firea omenească fără păcat și a alcătuit firea omenească așa cum trebuia ea să fie dacă omul n-ar fi păcătuit. Așa că firea omenească nu-i cinstită de Dumnezeu numai prin înălțarea Mântuitorului la cer, ci e cinstită prin însăși existența omlui, pentru că fiecare om poartă în el chipul lui Dumnezeu.

Și apoi, este cinstită de Dumnezeu prin aceea că **Domnul Hristos este Fiul lui Dumnezeu** care s-a făcut om, Care este și Dumnezeu și om, deci **a cinstit firea omenească prin unirea cu ea**. A cinstit-o tot timpul cât a fost cu ea în această lume, a cinstit-o când s-a înălțat la cer și o cinstește în veșnicie, pentru că niciodată nu se desparte firea dumnezeiască de firea omenească a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Dumnezeu niciodată nu se desparte de om în persoana Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Firea omenească s-a unit cu firea dumnezeiască în pântecul Preasfintei Fecioare Maria, de aceea Maica Domnului nostru Iisus Hristos este Născătoare de Dumnezeu, pe care o cinstim: *Pe tine, Maica lui Dumnezeu, cea mai presus de minte și de cuvânt; nu am cuvinte ca să te laud, nu pot să te înțeleg pe tine, Maica lui Dumnezeu, pentru că ești mai presus de minte și de cuvânt, pentru că ai născut sub ani pe Cel fără de ani. L-ai purtat în pântecul pe Dumnezeul nostru, Care este și Dumnezeu adevărat și om adevărat.*

Iată câte înălțări ale firii omenești sunt. Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos este ultima formă, să zicem așa, a cinstirii firii omenești, însă firea omenească este cinstită încă de la început, de când

Dumnezeu a făcut primul om și a pus chipul Lui în el. Și apoi a cinstit firea omenească atunci când Fiul lui Dumnezeu S-a unit cu firea omenească și S-a întrupat. A cinstit-o purtându-o și a cinstit-o înălțându-Se cu ea.

Dumnezeu l-a cinstit pe om făcându-se om, l-a cinstit pe om punând chipul Lui în om, Dumnezeu l-a cinstit pe om prin unirea firii dumnezeiești cu firea omenească a Mântuitorului, Dumnezeu l-a cinstit pe om înviindu-l pe omul Hristos din morți, Dumnezeu l-a cinstit pe om înălțând firea omenească de-a dreapta tatălui, punându-l în cinstirea cea mai desăvârșită. Se pune întrebarea, foarte serioasă: **Cum îl cinstim noi pe Dumnezeu?** Dumnezeu așa de mult ne-a cinstit pe noi: ne-a cinstit cu chipul său, ne-a cinstit unindu-se cu noi, ne-a cinstit înălțând firea omenească mai presus de lumea aceasta... Noi cum îl cinstim pe Dumnezeu? Cum îl cinstim pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos?

Ar trebui tot timpul să-I aducem mărire, ar trebui tot timpul să ne gândim la mărețiile lui Dumnezeu. Numai că firea omenească nu poate face lucrul acesta, pentru că nu e îndestulată prin ea însăși. Și atunci, ce-i de făcut?

Ne spune Biserica: *Ai trimis pe Dubul cel dumnezeiesc ca să laudăm și să mărim dumnezeirea Ta*. Numai prin puterea lui Dumnezeu putem să-l cinstim pe Dumnezeu, numai prin puterea lui Dumnezeu Îi putem aduce mărire lui Dumnezeu, numai prin puterea lui Dumnezeu putem să ne minunăm de Dumnezeu, numai prin puterea lui Dumnezeu putem să simțim darul lui Dumnezeu, nemărginirea lui Dumnezeu. Numai prin puterea lui Dumnezeu! De aceea, zicem la sfârșitul alcătuirii pe care am pomenit-o: *Miluește-ne pe noi*.

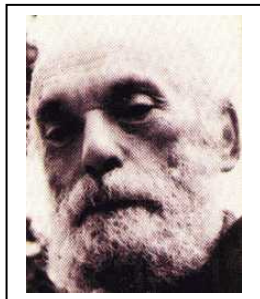
Doamne dă-ne putere să te mărim mai mult, dă-ne putere să te înțelegem mai mult, dă-ne putere să-ți aducem mai multă cinste și să nu-ți aducem numai cu cuvântul la sfintele slujbe, ci să-ți aducem cu viața noastră întregă, amin!

SFÂNTA MÂNIE

Nicolae Steinhardt – „Dăruind vei dobândi”

Iată, Domnul e blând, îndelung-răbdător și mult milosârd. Dar nici mânia nu-I este străină când își află rostul, utilitatea. Resemnarea, bunătatea, îngăduința și îndurarea sunt desigur virtuți creștine majore. În proximitatea neroziei trebăluitoare, a prostiei îngâmfate, a răutății, fățarniciei, nedreptății strigătoare la cer, a nepăsării de durerea și nevoia altuia, a ticăloșiei, nemerniciei, formalismului încrâncenat și cinic, a setei de sânge, a vrăjmășiei nepotolite, creștinul se cuvine să urmeze pilda Domnului și învățătorului său și să se umple de legitimă și sfântă mânie. Să nu stea resemnat, bleg, nepăsător (ca preotul și levitul din parabola samariteanului milostiv, ca bogatul în fața casei căruia săracul Lazăr se perpelea pe gunoaie), încuiat în sine, orb, rece, dezumanizat. I se cere creștinului a fi bun și blajin, dar cu discernământ și dreaptă socoteală, ca în toate problemele ce-i sunt puse înainte de complicata și pestrița viață.

Pâinea mea e o chestiune fiziologică, pâinea celuilalt e pentru mine o datorie spirituală și o îngrijorare perfect legitimă. Astfel întocmai și mânia. A mea - egoistă, sălbatică, avându-mă în vedere numai pe mine, pricinuită doar de considerente proprii ale lui imperialist și trufaș, de iritabilitate, irascibilitate, nervozitate și susceptibilitate – e un păcat urât. A mea, iscată de erupția prostiei și răutății în juru-mi, de suferința nemeritată a fratelui meu, de nedreptatea ce i se face, de formalismul deșănțat, de minciuna nerușinată, de disprețul pentru om, discriminări, necesitate, înșelăciune, palme peste ochi date celui nevinovat, asuprire a celor lipsiți de apărare, bațjocorire a celui slab și altele asemenea lor, nu mai este un păcat, ci o virtute – o datorie chiar. Și-i bună, sfântă și dreaptă.

Creștinul nu-i prin definiție un nătâng și un prizărit, un insensibil, grijuliu numai de sufletul și tihna lui, un adept al subterfugului: “Ce-mi pasă mie?” Lui, cu precădere, îi pasă de ceilalți.

SEMNU LUI HRISTOS

Pr.Necșoiu Cosmin-Eftimie

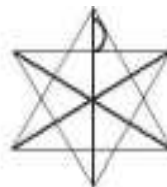
Pentru că suntem în luna mai, lună în care Biserica prăznuiește pe sfinții Împărați Constantin și mama sa Elena, m-am gândit la semnul văzut de Constantin cel Mare pe cer, în ajunul bătăliei cu

Maxențiu, de la Podul Vulturului. Un moment crucial în istoria creștinismului.

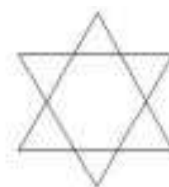
Mulți au auzit de „monogramul lui Hristos” sau „labarum” cum este cunoscut în latină, dar puțini știu de unde provine acest simbol și ce semnifică el. Acesta este semnul văzut de Constantin și pe care, la porunca lui Hristos, acesta îl pune pe scuturi și pe steagurile de luptă și biruie pe Maxențiu, devenind noul cezar al imperiului roman.

Dar ce semnifică el? În general se cunoaște că monogramul este compus din literele grecești chi(X) și ro(ρ), inițialele numelui lui Hristos (în grecește: „Χριστός”). Există însă o situație particulară pe care am întâlnit-o, o singură dată și anume în manualul de studiu Vechiului Testament al profesorului Nicolae Ciudin, unde monogramul este circumscris stelei lui David. Astfel suntem ghidați către semnificații mult mai profunde ale acestui simbol, decât ni se revelează la prima vedere. Steaua lui David mai este cunoscută și sub numele de “cheia lui David”. Sub acest nume o găsim în mistică iudaică și menționat o singură dată în Noul Testament în cartea Apocalipsei în scrisoarea adresată bisericii din Filadelfia.

Dar ce cheie? Ce deschide ea sau ce încifrează? Dacă ne uităm cu atenție observăm că el este alcătuit din două triunghiuri echilaterale care simbolizează cerul și pământul sau lumea spirituală și lumea materială în armonie, în simetrie.

Monogramul cu steaua

Steaua lui David

Cunoscând aceste înțelesuri ale stelei lui David, nu putem să nu ne gândim la una din cele mai mari taine ale teologiei și anume întruparea Fiului lui Dumnezeu. Putem afirma în acest context că simbolul acesta cuprinde încifrarea, pentru ochiul omului vechi testamentar, a acestei taine ascunsă din veac, întruparea Fiului lui Dumnezeu. Unirea tainică și lucrarea teandrică a celor două firi, dumnezeiască și omenească, în persoana Domnului Iisus Hristos, Cel venit pentru a împăca cerul cu pământul prin jertfa de pe cruce, adăugând dimensiunea verticală unei istorii tragice a omului, care până la El s-a mișcat numai pe orizontală. Prin misterul chenozei, Fiul lui Dumnezeu se face prototipul omului îndumnezeit, realizează în divino-umanitatea lui Iisus Hristos simetria perfectă aducătoare de mântuire.

LA SFÂNȚA LITURGHIE

Creștine, Duminica și de sărbători, când mergi la biserică pentru a asculta slujba Sfintei Liturghii și pentru a te ruga lui Dumnezeu, nu uita că mergi la casa lui Dumnezeu și de aceea ia bine seama cum trebuie să te duci și mai cu seamă cum se cuvine să stai în biserică.

Pregătirea

Ca să-ți poți da bine seama cum trebuie să te duci la biserică, trebuie să știi mai întâi ce este biserica și înaintea cui te înfățișezi acolo. Biserica este casa lui Dumnezeu, iar când te duci la biserică, te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu. Ce face omul care vrea să se ducă la curtea vreunui împărat sau a unui înalt demnitar spre a-și spune păsurile și nevoile sale? Mai întâi își spală fața și mâinile, își piaptână părul, îmbracă hainele cele mai bune pe care le are, își curăță încălțăminte de noroi sau de colb și se gândește cum are să se înfățișeze înaintea împăratului și ce are să zică; iar când ajunge acolo, își șterge picioarele sale și cu multă sfială intră înăuntru. Tot așa să faci și tu, creștine, când vrei să te duci la biserică, și cu atât mai mult să faci așa cu cât tu nu mergi la casa vreunui împărat sau dregător pământesc, nici nu te înfățișezi înaintea vreunui împărat sau mai mare lumesc, ci mergi, după cum am spus, la casa lui Dumnezeu și te înfățișezi înaintea Împăratului împăraților și Domnului domnilor.

Ba, mai mult încă, tu, când mergi la biserică, trebuie să fii curat nu numai cu trupul și îmbrăcămintea, ci și cu sufletul și cu inima ta. Mântuitorul nostru Iisus Hristos zice: *De-ți vei aduce darul tău la altar, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă acolo darul și mergi mai întâi și împacă-te cu fratele tău, și apoi, venind, adu darul tău* (Matei 5, 23-24).

Așadar, creștine, când urmează să te duci la biserică, trebuie să faci o anumită pregătire:

Pregătirea trupească. Încă din ajun conținește lucrul mai devreme și curăță-ți trupul, hainele și încălțăminte. Hrana să o iei cu multă cumpătare.

Pregătirea sufletească. În seara din ajunul mersului la biserică, să te ferești de petreceri lumești, de grăiri deșarte și de tot ce este necuviincios. De ești căsătorit păzește-te în înfrânare, și nu numai acum, ci și în ziua și noaptea ce urmează. Această seară să o petreci în rugăciuni și citiri sfinte.

De obicei, în ajunul sărbătorii, la biserică se face slujba Vecerniei, adică slujba de seară. Dacă nu poți merge la biserică să ascuți această slujbă, citește seara rugăciunile cele mai însemnate ale ei.

La vreme să șezi la masă și să cinezi, însă cu cumpătare; să nu mănânci mâncăruri grele și să nu bei vin. Când te așezi la masă, să te rogi, de asemena și când te ridici de la masă. Roagă-te, cu rugăciunile potrivite, înaintea culcării și la fel dimineața.

Când să te duci la biserică

De vrei să știi când anume trebuie să te duci și când să ieși din biserică, ia pildă tot de la lucrurile din lume și din viața de toate zilele. Când cineva este poftit la vreun ospăț, sau când vrea să meargă la un spectacol, când socoți că se duce? Negreșit, se duce din vreme, înainte de a se fi așzet mesenii la masă sau înainte de a începe reprezentația, pentru ca nu cumva prin întârzierea sa să jignească pe cel ce dă ospățul sau să tulbure liniștea de la masă sau din sală. Și când iese? Negreșit, la sfârșitul mesei sau al reprezentației; și niciodată nimeni, fără îndreptățită pricină, nu se ridică

de la masă sau nu iese din sală înainte de sfârșit. Așa trebuie să faci și tu, creștine, când mergi la biserică, cu cât tu nu mergi la vreun ospăț pământesc sau la vreun spectacol lumesc, ci mergi la o masă crească, unde, în loc de mâncăruri și băuturi obișnuite, vei gusta pâine îngerească și chiar pâine dumnezeiască; căci în biserică se înalță către Dumnezeu rugăciuni de cerere și de mulțumire

pentru noi și ni se dau învățături folositoare, care sunt pentru sufletul nostru pâine îngerească; ba, mai mult încă, acolo ni se împart spre mâncare Însuși Trupul și Însuși Sângele Domnului, în Sfânta Împărtășanie; mergi la o prveliște dumnezeiască, unde vei vedea desfășurându-se înaintea ta întraga taină a Răscumpărării și Mântuirii neamului omenesc! Fiindcă Sfânta Liturghie este închipuirea întregii vieți pământești a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, înfățișându-ne, rând pe rând, Nașterea Domnului, ieșirea Sa la propovăduire, Patimile, moartea, îngroparea, Învierea, Înălțarea Lui și trimiterea Duhului Sfânt.

De aceea, creștine, când ai de gând să te duci la biserică, pregătește-te din bună vreme, iar când auzi glasul clopotului care cheamă pe credincioși la Sfânta Slujbă, pleacă de acasă și te grăbește să ajungi înaintea de începutul Sfintei Liturghii și stai acolo până când se isprăvește ea.

(Va urma)

TIMPUL LITURGIC

21 mai: Sfinții Mari Împărați și întocmai cu Apostolii Constantin și maica sa Elena

Împăratul Constantin Cel Mare este persona litatea cea mai de seamă a lumii romane din prima jumătate a veacului al IV-lea. S-a născut între anii 280-285 la Naisus (azi Niș, în fosta Iugoslavie) și a fost educat la curtea lui Dioclețian. În anul 306 îi succede tatălui său,

Constantiu Clor, la conducerea Britaniei și Galiei. Ne aflăm în perioada în care se ajunsese la *tetrarhie*: conducerea Imperiul roman în patru de către Dioclețian și Maximian împărați cu titlul de *augustus* și Galeriu și Clor ca adjuncți ai lor cu titlul de *caesar*.

La 306, armata îl proclamă *august* pe Constantin, în Apus, în Orient fiind, din 305, Galeriu. În 311 se aliază cu Liciniu, noul *august* din orient, împotriva lui Maxențiu, *caesar* autoinstalat la Roma. La 28 octombrie 312 Maxențiu este înfrânt la Pons Milvius lângă Roma. Este locul unde are Constantin celebra sa viziune relatată de istoricul Eusebiu de Cezareea: “Deci cam pe la ceasurile amiezii, când ziua începe să scadă, zicea Constantin că văzuse cu ochii săi pe cer, străjuind desupra soarelui, semnul mărturisitor de biruință al unei Cruci întocmite din lumină și că o dată cu ea putuse desluși și un scris glăsuind: **Să biruiești întru aceasta!**”. Ca urmare a viziunii împărtășite de întreaga oaste, împăratul a pus să se scrie pe scuturile soldaților și pe steagul său monograma lui Hristos.

În ianuarie 313, Constantin, împreună cu cumnatul său Liciniu, emite edictul de la Milan prin care se pune capăt persecuțiilor contracreștinilor. La 324 îl înfrânge pe Liciniu care reluate persecuțiile și devine singurul împărat. Un an mai târziu convoacă primul Sinod Ecumenic la Niceea, sinod care începe compunerea Crezului și condamnă erezia lui Arie. La 11 mai 330 inaugurează noua capitală a Imperiului – Bizanțul, numit apoi Constantinopol.

În prima perioadă Constantin are ca patron pe Hercule, apoi se pune sub oblăduirea lui *Sol invictus* (soarele năinvs), pentru ca spre momentul luptei cu Maxențiu să fie deja apropiat de creștinism. Împăratul a rămas însă un catehumen până aproape de sfârșitul

vieții. A fost botezat cu câteva zile înainte de moartea din 22 mai 337.

Edictul de la Milan a conferit creștinilor libertatea de exprimare și prevedea și multe reparații morale sau materiale. La 313 clerul a fost scutit de obligațiile personale, episcopii ortodocși capătă putere judecătorească, bisericile creștine dreptul de azil. Începând cu 317 creștinii sunt admiși în funcțiile înalte din imperiu, iar la 321 împăratul generalizează duminica drept zi de odihnă săptămânală.

Mama sa, Elena, a fost o creștină deosebit de pioasă, care s-a străduit să dea strălucire vieții religioase, îndeosebi în Palestina. Ei i se atribuie, între altele, inițiativa descoperirii Sfintei Cruci a Mântuitorului și însemnate daruri făcute bisericilor din Palestina. După descoperire, o parte a Crucii este depusă la Ierusalim, iar cealaltă este adusă la Bizanț.

25 mai: A treia aflare a cinstului cap al Sf. Ioan Botezătorul.

Acest cinst și sfânt cap, fiind ascuns multă vreme, acum a izbucnit din sâmurile pământului, ca aurul din baie, nu închis în vas de lut ca mai înainte, ci la loc sfânt, în vas de argint. și fiind vestit acest lucru de un preot și fiind adus din Comane, a fost primit de strălucita cetate a cetățitorilor, împreună cu credinciosul împărat și credinciosul popor, cu toată bucuria.

28 mai: Înălțarea Domnului

“Încă de pe când Mântuitorul se afla împreună cu ucenicii, mai înainte de Patimă, le făgăduise venirea Preasfântului Duh, zicând: « E de folos să Mă duc; că de nu Mă voi duce Eu, Mângâietorul nu va veni». și iarăși: «Când va veni Acela, vă va învăța pe voi tot adevărul». De aceea, după învierea cea din morți, arătându-Se lor timp de 40 de zile le-a poruncit lor să nu se depărteze de Ierusalim.

Iar când a sosit vremea înălțării, Mântuitorul I-a adus cu Sine pe Muntele Măslinilor și le-a grăit lor despre propovăduirea Lui până la marginea lumii, cum și despre viitoarea Lui împărăție, cea necuprinsă cu mintea, deoarece vedea că și ei vor să-L întrebe despre cele ce trebuiau să facă. Și, pe când ei priveau, un nor L-a ridicat din mijlocul lor purtându-L în sus. Și astfel, înconjurat de îngerii trimiși înaintea Lui, care se întreceau unii pe alții să ridice porțile cerurilor S-a înălțat și a șezut de-a dreapta Tatălui, îndumnezeind trupul, prin care stricându-se vrajba cea de demult, am fost împăcați cu Dumnezeu și făcându-L, îndrăznesc a zice, asemenea Tatălui.

SFINȚI ROMÂNI

Sf. Mc. Ioan Valahul (12 mai) – În toamna anului 1659, din ordinul lui Mihnea al III-lea Radu, au fost uciși 2000 de turci trimiși în țară pentru a-l supraveghea. După aceasta, a distrus oastea pașei din Silistra, a asediat cetatea Giurgiu, pe atunci raia turcească, a atacat și ars cetățile Rusciuc (azi Russe) și Nicopole din dreapta Dunării. În același timp, s-au răsculat împotriva turcilor domnitorul Constantin Șerban, în Moldova, precum și principele Gheorghe Rakozi al II-lea, în Transilvania. Dar aceștia din urmă au fost înfrânți de oștile turcești și tătărăști intrate în țările lor din ordinul sultanului Mehmet (Mahomed) al IV-lea. În astfel de împrejurări, Mihnea al III-lea și-a dat seama că nu mai poate continua lupta și s-a refugiat în Transilvania, unde a și murit la scurt timp (6 aprilie 1660), se pare otrăvit.

La retragerea turcilor din Transilvania, în noiembrie și decembrie 1659, au făcut, ca și în alte rânduri, jafuri și pustiere mare în satele și târgurile românești, arzând, prădând și omorând oameni nevinovați. Dar tot atunci au luat cu ei și mare mulțime de robi, bărbați, femei și copii, trecându-i dincolo de Dunăre. Printre cei robiți atunci se afla și un tânăr cu numele Ioan, de neam bun, în vârstă de numai 15 ani, născut și crescut în Țara Românească. Se știe că toți robii luați de turci erau socotiți ca fiind un bun al sultanului, dar ei puteau fi cumpărați de oricine. Așa se face că fiind încă pe drum l-a cumpărat unul din ostașii care însoțeau convoiul robilor români. Ostașul nu urmărea altceva decât să-l silească la păcatul zis al sodomiei. Dar tânărul Ioan, crescut de părinții săi în frica de Dumnezeu și în dragoste de credința strămoșească s-a împotrivit aceluia ostaș închinător la Alah, care încerca să-l lege de un copac pentru a face desfrânare cu el. Tânărul Ioan a găsit o clipă prielnică și l-a ucis pe turc, apoi a încercat să fugă. Dar ceilalți păgâni l-au prins, l-au legat și l-au dus la Istanbul, unde l-au dat femeii celui ucis. Aceasta l-a dus în fața marelui vizir ca să-l judece. Acolo, tânărul a mărturisit fără înconjur adevărul. Vizirul l-a dat femeii văduve să facă cu el ce va dori. Aceasta nu i-a luat capul, ci, văzându-l voinic și frumos la înfățișare s-a aprins de pofta desfrânării cu el, ca oarecând soția lui Putifar din țara Egiptului pentru tânărul evreu Iosif, cel frumos și înțelept. A încercat pentru început să-l ademenească cu tot felul de făgăduințe, dacă o va lua de soție și se va

lepăda de credința creștinească - urmând să se facă închinător la Alah, adică musulman sau mahomedan. *“Iar tânărul auzind acestea - ne spune primul alcătuitor al vieții sale - își făcea cruce, rugându-se lui Hristos să-l întărească și să-l păzească până în sfârșit neclintit întru credința creștinească”*. Ispitirile au durat aproape doi ani și jumătate.

Văzând ca toate meștesugirile ei nu izbutesc, femeia l-a dat în mana eparhului, adică a marelui cetățiu, ca să-l pedepsească pentru uciderea soțului ei. Iar eparhul a poruncit să fie aruncat în temniță, supunându-l acolo la cumplite și înfricoșate chinuri, încât oricine s-ar fi îngrozit numai la gândul lor. Iar femeia agareană venea în fiecare zi în temniță, încercând să-l îndemne și acum la păcat și la lepădarea de legea ortodoxă.

În cele din urmă, văzând femeia și prigonitorii ei că toate încercările lor sunt fără rost, au cerut vizirului îngaduința să-l omoare. A fost spânzurat în ziua de 12 mai din anul mântuirii 1662, la locul numit Parmak-Kapi (adică Poarta Stâlpului), într-o margine a Istanbulului.

Astfel, prin patima sa, tânărul Ioan *“lupta cea bună a luptat, prin curăție a strălucit, credința a păzit și prin pătimire la viața cea fără de moarte s-a mutat”* (din podobia de la Vecernia din 12 mai). Trupul său va fi fost aruncat în apele Bosforului, dacă nu va fi fost cumva îngropat de creștini cucernici în vreun loc tănuit.

Un învățat al marii școli a Patriarhiei ecumenice, **Ioan Cariofil**, care a trăit o vreme și la București, la Curtea lui Constantin Voda Brâncoveanu, i-a alcătuit viața, pe scurt, în grecește. Ea a fost tipărită apoi la Veneția în 1799 tot în grecește de către un mare aghiograf, **Nicodim Aghioritul** (retipărită la Atena în 1856). S-a tipărit pentru prima dată în românește în anul 1801, la București, împreună cu slujba Sfântului Dimitrie Basarabov, fiind cunoscute mai multe manuscrise din secolul al XIX-lea. Cinstit de credincioși de neam grec, dar și de români, în anul 1950 Sfântul Sinod al Bisericii noastre a hotărât ca acest nou mucenic al lui Hristos să fie cinstit în întreaga Biserică Ortodoxă Romană. Generalizarea solemnă a cultului său alături de al unor sfinți cu moaște aflate în țara noastră a avut loc în octombrie 1955.

(Din *Sfinți daco-români și români* de Pr.Prof. Mircea Păcurariu)

SFATURI PENTRU VICIOȘI

N. Steinhardt – Jurnalul Fericirii

Sfaturi practice date (în deplină cunoștință de cauză), după o convorbire cu părintele Traian Pop, celor loviți de un viciu capital, de un păcat cronic grav. În primul rând, nu mai săvârși păcatul. (Asupra acestui dintâi sfat suntem ispitiți a trece repede pentru a ne pierde în lamentații și analize. și totuși este pe cât de simplu pe atât de esențial. Nu este de ajuns să ai conștiința păcatului. E mare lucru, dar se mai cere înfrânarea.)

Apoi, nu te lăsa atras de ispita exhibiționismului, de plăcerea – și morbidă și indiscretă – de a fericii pe toți oamenii cu amănunte tehnice și confidențe intempestive. Păcătoșii care procedează astfel seamănă cu bolnavii care socotesc necesar să dea informații din cele mai puțin apetisante și mai lipsite de interes pentru alții.

Alt pericol este al tendinței de tragedizare. Nu orice om atins de un mare viciu este, necesarmente, un erou tragic. Se poate să fie un ins foarte banal și un spirit foarte mediocru. Gravitatea viciului nu implică măreția caracterului, ascuțimea minții, tăria personalității.

Sfatul al patrulea: nu strică puțină îngăduință față de tine însuși, un oarecare zâmbet și modestie. Nu te lua prea în serios și în sublim. Nu te grăbi să admiți că ești o faptură cu totul excepțională, a iadului și a Răului. E o belea, firește, și mare, dar n-o prefăce în Blestem, ci mai degrabă în provocare; *challenge*.

În sfârșit: caracterul dramatic al viciului, ca și al bolii, nu te îndreptățește a nesocoti remediile de bun simț.

COALIȚIA ORIENTALĂ

*Eseul pe care îl vom prezenta în serial sub acest nume a fost scris de Alexandru Horia în 1995, tipărit sub numele **Prevestirea** și oferit dezbaterei publice. Textul a trezit, din partea celor care l-au citit, reacții diferite: într-o emisiune specială la TVR 1, Alina Mungiu l-a considerat o “absurditate”, în timp ce ambasadorul Egiptului, invitat în respectiva emisiune, a fost de partea esului. La numai câteva luni de la apariție, esul a fost solicitat de o editură din Turcia care l-a publicat într-o formulă completată cu opinii turcești și un consistent dicționar de termeni religioși creștini, termeni politici, referințe culturale, istorice și despre personajele citate în textul original. Propunem citirii și dezbaterei acest text în primul rând pentru analiza și deslușirile sale privind geospiritualitatea unei întinse regiuni, și indirect privind identitatea noastră, dar și pentru actualitatea provocării sale.*

Când vorbim despre tradiția ortodoxă o raportăm mai întotdeauna la creștinismul apusean.

Ațintim privirea teologică spre occident, spre fratele nostru “de dincolo” de care suntem legați prin religie, ignorând prezența rudei “de dincoace”, adică Orientul islamic din imediata apropiere. Există o relația de rudenie cu popoarele semilunei chiar dacă acest lucru trece neobservat. Lumea musulmană de lângă noi are o străveche tradiție răsăriteană a cărei afinitate cu ortodoxia trebuie relevată în ciuda numeroaselor conflicte istorice. Între Ortodoxie și Islam e o **conivență secretă**, astăzi aproape uitată, care s-a bazat pe un “habitus” comun. Mahomedanii sunt uniți cu creștinii din Răsărit prin așa numita formulă orientală, diferită de stilul Europei apusene.

În general, privim lumea musulmană din jurul nostru cu un soi de aprehensiune amestecată cu ironie. Plasăm Orientul apropiat sub specia pitorescului. De acolo ne-au venit șalvării, turbanele, caftanele, morala decadentă a Fanarului. Privim Islamul din perspectivă fanariotă sau, redeșteptând imagini mai vechi, prin prisma războaielor otomane care au însângerat o epocă din istoria noastră. Ambele puncte de vedere, care vizează lumea mahomedană în ansamblul ei, ignoră un lucru important și anume acel “substratum” al Orientului. Fără îndoială că Răsăritul islamic are și un aer pitoresc dar a sublinia numai acest aspect de suprafață este ca și cum ai privi doar bazarele Istanbulului ignorând cupola Sfintei Sofii și minaretele moscheilor musulmane. Dincolo de aspectul uneori pestriț al Orientului, e cazul să-i cercetăm fundamentele, să-i dezvăluim spiritul **sofianic** pe care se bazează colaborarea neptunică a neamurilor răsăritene, fie ele supuse Coranului sau învățăturilor lui Hristos. Dacă interesele istoriei i-au dezbinat deseori pe mahomedani și ortodocși, formula sofianică i-a apropiat, dar întotdeauna a fost o apropiere “clandestină”, greu sesizabilă. Islamicii și bizantinii au cultivat o “prietenie secretă”, simțindu-se legați printr-o afinitate, am spune, ezoterică, în ciuda deosebirilor religioase. De pildă, în anumite împrejurări, suveranii arabi și bizantini își ofereau unii altora daruri. Califul și basileul își scriau epistole ceremonioase. Și mai trebuie subliniat un amănunt semnificativ: Bizanțul acorda întotdeauna arabilor un soi de întâietate asupra occidentalilor. De exemplu, la masa imperială, protocolul bizantin îi așeza pe “prietenii” sarazini pe locuri mai măgulitoare decât pe “prietenii” franci. Totodată, ambasadorii din Orient aveau prioritate asupra celor din Occident. Și exemplele de acest tip pot continua. În timp ce luptele de suprafață dintre creștini și arabi se intensificau, în lumea subterană a diplomației Bizanțul și Islamul colaborau empatic. Oare pe ce se baza această empatie? Rămâne să cercetăm cu atenție și să demonstrăm că putem vorbi de o “coaliciție orientală” deosebit de subtilă în această zonă a lumii. (Va urma)

O ISTORIE A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

Biserica rupestră din spațiul românesc (I)

Din volumul "Absida altarului" de Silvia PĂUN, premiat de Academia Română în 2002

În domeniul absidelor (încăperi care adăpostesc altarul – n.red.) rupestre, acestea, după ce au fost amenajate în peșteri sau escavate total de preistorici, cel puțin în neolitic și pentru cultul arhaic, la apariția creștinismului au fost refolosite – mai ales în primele secole, din cauza persecuțiilor, când noul cult avea nevoie de un spațiu ascuns, cât mai protejat. Stau măturie absidele catacombelor Romei, ale Materiei, din sudul Italiei...

În Bulgaria, Prof. Emmanuel Anati, specialist în arta rupestră, identifică în 1964, în grotă de la Măgurata (la capătul desfășurării a peste 80 de metri de pictură de pe pereții coridorului), un sanctuar neolitic boltit, cu o absidă eliptică, ce prezintă măturii și din etapele următoare, ultimele din epoca romană, folosit și de către primii creștini.

Tot astfel, au fost refolosite absidele lăcașurilor antropice de cult din Cappadocia, Turcia, Dobrogea...

Aceeași reutilizare au avut-o absidele nenumăratelor chilii și schituri rupestre preistorice din catena Carpaților României, multe cu tradiția dacică a cultului lui Zamolxis, cult autohton cu concepții favorabile unei încreștinări timpurii.

Unul din cele mai vechi ansambluri rupestre refolosit de creștinism este cel de

la Vest de comuna Ioan Corvin (Cuzgun, județul Constanța) a cărui peșteră principală a găzduit pe însuși Sfântul Apostol Andrei, încă în preajma anului 50. Peștera este formată dintr-o încăpere de 10x8m, cu o nișă în arcadă (de 1,80x0,73m și cu pat de piatră) și o deschidere de 1,80m lățime, tot arcuită spre încăperea mai mică (de 3,6x6m), absidată, a altarului ce are o turlă peste pâlnia rupestră preistorică.

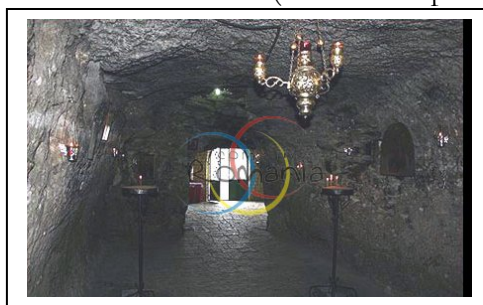
Vechimea excavării eliptice este susținută și de prezența pâlniei, de croiala eliptică a absidei de tradiție arhaică ce cuprinde aproape tot unghiul solstițial. Ansamblul, amenajat antropic în dealul calcaros, împădurit cu tei, de pe malul stâng al pârâului Cuzgun,

cuprinde, pe lângă Peștera Sfântului Andrei, și alte chilii rupestre mai mici, iar la circa 100m pe versantul de Sud-Vest, încă o peșteră mai mare (circa 10x9), care păstrează tavanul boltit și

o alveolă ovoidală.

Întreaga zonă, ce se află la 30km S-E de Mânăstirea de pe dealul Derwentului (sat Canlia, com. Lipnița), cu crucea vindecătoare din piatră și la 12km Vest de Adamclisi (anticul Tropaeum Traiani) este

puternic marcată de amintirea încă vie a Sfântului Apos-tol Andrei, iar locul este venerat, deopotrivă, în legen-

de și co-linde.

Poate nu întâmplător, în comuna Lipni-ța, comună ve-cină cu cea a Peșterii Sfântului Andrei, în satul Izvoarele, fost Pârjoaia (antica Sucidava), s-a descoperit un tezaur euharistic din argint (de sec. IV) compus din 6 boluri, 6 linguri, o strecurătoare cu pește și doi păuni, două câni, un relicvariu și o pateră cu incizii de inscripții sau ștampile, ca și două relicvarii din aur, de secol VI, tezaure ce-și revendică episcopatul.

În același areal al anticului Durostorum și ținând de aceeași comună Lipnița, în satul Canlia, se găsește și veche cetate Păcuiul lui Soare, care, deși parțial distrusă de Dunăre, prezintă și multe măturii creștine din secolul al X-lea.

(Va urma)

PRO ȘI CONTRA: VINE APOCALIPSA?

Diac. Andrei Kuraev

Cea mai exactă, literală și mai istorică semnificație a cuvintelor Apostolului Ioan despre taina "celor trei de șase" este: "regele Israelului". 666 este semnificația numerică a formulei "ha-melek - le-isra'el". Sfantul Apostol Ioan nu a descifrat direct acest numar, întrucât, dacă acest nume ar fi fost scris de-a dreptul, iudeii s-ar fi îndepărtat imediat de cele predicate de Evanghelie. Deoarece asta înseamnă ca acel mesia, a cărui venire este așteptată de iudei de mai multe milenii, va fi dușmanul lui Dumnezeu, un fals hristos. Acest avertisment al Apostolului Ioan le înlesnește mult viața creștinilor.

Noi nu trebuie să ghicim după mintea noastră dacă a venit sau nu antihrist, dacă își pune deja capcanele sau nu. De fapt, creștinul ortodox nu trebuie să manifeste un interes special în căutarea lui antihrist. El nici nu trebuie căutat: se va arăta singur lumii. Trebuie doar, din când în când, să te uiți la un post de televiziune.

Una din deosebirile fundamentale între creștinism și iudaism constă în faptul că, din punctul de vedere al iudaismului, Mesia nu poate veni în lume pe ascuns. Puterea lui trebuie să fie vădită și revoluția pe care o va produce în ordinea lumii trebuie să fie, de asemenea, evidențiată tuturor. Numai creștini, obișnuiți cu imaginea "ascunsă", de taină, a lui Hristos, de la prima Sa venire, sunt înclinați să presupună că la fel ar putea să fie și așteptările mesianice ale iudeilor. Dar aceasta este o proiecție eronată a propriilor concepții și credințe asupra unor oameni complet diferiți.

Mesia al iudeilor va fi proclamat în mod public și tunător. El va fi încoronat și înscăunat în Templul din Ierusalim. El va fi nu numai un om politic, ci și un lider care va pretinde închinare religioasă. "El nu va aduce lumea la idolatrie, dar va fi vrăjmaș al lui Dumnezeu, va respinge toți zeii și va porunci lumii să i se închine lui, în locul lui Dumnezeu și va trona în Templul lui Dumnezeu - nu numai în cel din Ierusalim, ci peste tot în biserici."

Conform admirabilei observații a lui M. Markis, "Omul va rămâne om: respingerea minciunii nu poate fi deșărădăcinată din el. Iar când vom fi deja

dezgustați de toate măruntele, ponositele semiadevăruri particulare - din fiecare confesiune, din fiecare Biserică a noastră -, atunci ni se va propune, în schimb, o superminciună, una singură, globală, puternică, evident și ultima." Și nu batrânii și înaintevăzătorii noștri preoți n-1 vor vesti pe antihrist, ci iudeii! Cu siguranță, Israelul nu-și va ascunde bucuria. Jubilarea lui în întreaga lume va fi asurzitoare. Când Israelul va exclama bucurios: "L-am găsit pe Mesia!", când evreii ne vor tălcui, radioși: "Vedeți că profețiile noastre totuși s-au împlinit! A venit Mesia! Lumea i s-a închinat adevăratului rege al Israelului, care a devenit regele lumii" - atunci, la toate aceste prezentări pline de veselie, creștinii vor trebui să răspundă smeriți și liniștiți: "Ce să-i faci, asta e. În sfârșit. Așadar, dumneavoastră sunteți acel "ha-melek - le-isra'el"? Iertați-ne, nu vă putem strânge mâna".

Nu noi îl vom descoperi pe falsul hristos printre rândurile ziarelor sau în visele noastre. Ci vom fi înștiințați de venirea lui în mod public. Ni se va face cunoscută o întreagă listă a titlurilor lui oficiale. Dar despre una singură dintre slujirile lui se va vorbi, pentru început, în mod neclar: ceva în legătura cu statutul și convingerile lui religioase. Iar creștinul va deschide cartea Apocalipsei (a Apocalipsei, iar nu una de ghicit sau de jocuri de-a v-ați ascunsele!), va confrunta aceasta cu ce este scris acolo și va adauga: "Regele Israelului.. 666.. O mica fiara în frac.. Ce să-

i faci, asta e, înseamnă că în curând va veni și Hristosul nostru.. îl vom aștepta în pustie, departe de serbările voastre."

Așadar, dacă într-adevăr evreii vor naște un mesia corespunzător imaginii lor despre slujirea mesianică, atunci postul de televiziune va transmite un reportaj în direct de la locul desfășurării evenimentelor, din Ierusalim. Deocamdată nu se întâmplă aceasta, așadar nu există nici antihrist. Nu există pecetea sa.

"Hristos le-a povestit cu de-amănuntul ucenicilor Săi tot ce privește sfârșitul lumii. De ce? Pentru ca să nu-și găsească locul printre ei cei care-i aduc pe antihriști." Dacă nu vom citi Scriptura pe sărite, ci, în afară de Apocalipsa, vom mai citi și alte cărți sfinte din ea, vom descoperi mai puține motive pentru panica eshatologica excesivă, tipică pentru publicațiile potrivnicilor codificării.

(Va urma)

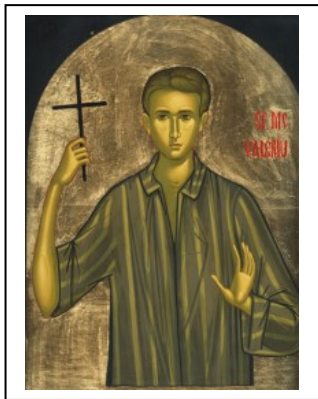

FERICIȚI CEI PRIGONIȚI

Din volumul *Întorcerea la Hristos* de Ioan Ianolide

File de pateric

Datorită înfometării, adesea se iscau în celulă discuții neplăcute la alegera turtoiuului, iar Valeriu (Gafencu – n.n.), știind acest lucru, înfrânându-se și smerindu-se, se așeza cel din urmă, adică primea turtoiuul cel mai mic. În sinea lui era

mulțumit că putea face acest gest de dragoste și dăruire, dar dacă unii se bucurau de înfrânarea lui. Alții au socotit că se cuvine să aleagă și el, când îi vine rândul, turtoiuul cel mai mare.

S-a supus rânduiei stabilite și, când trebuia să aleagă înaintea celorlalți, lua la întâmplare turtoiuul ce-i cădea în față, ca astfel să înlăture ispita lăcomiei și să nu-și păgubească frații de suferință. Gestul acesta mărunț, a ajuns mai târziu să fie luat drept exemplu în toate părțile.

În viața de zi cu zi, apăreau și mici probleme interne ale celulei, ca de exemplu aerisirea, cum și când și cât să se facă; ori stabilirea orelor de folosire a tinetei; ori dreptul fiecăruia de a se plimba pe cei doi metri care rămăneau acoperiți de paturi. Valeriu tăcea când se iveau astfel de discuții.

- Dar tu ce zici? Îl întrebau unii.

- Eu socot că este bine așa cum veți hotărî voi.

Dacă nu putem să trăim frățeste în această mare suferință, cum putem aștepta ca oamenii să împartă cu dreptate și dragoste bogățiile întregului pământ? Dacă aici nu putem fi buni, cum vom putea fi buni când vom fi puternici și liberi? Cu puțină dragoste vom simți bucuria de a face voia și plăcerea fratelui nostru. Ne trebuie o largă și adâncă înțelegere a oamenilor dacă vrem să trăim în pace și bunăvoință.

Valeriu își întărea de fiecare dată cuvintele cu exemple din Biblie și din Sfinții Părinți, pe care le raporta adeseori la experiența actuală.

În general, prefera să tacă și să se roage în sine însuși, dar deopotrivă era gata să vorbească despre cele sfinte. De oriunde ar fi început o discuție, el o termina la unirea cu Hristos.

Mulți tineri au fost șocați de comportamentul lui Valeriu – căci ei nu cunoșteau creștinismul – dar au sfârșit prin a-l lua drept exemplu de viață creștină.

Alții, cu calități sufletești de o rară frumusețe, credeau în Dumnezeu, fără însă să fi fost formați duhovnicește – și aceștia au gravitat de la început în jurul lui Valeriu.

El îi iubea pe toți și li se dăruia cu bucurie.

MILA

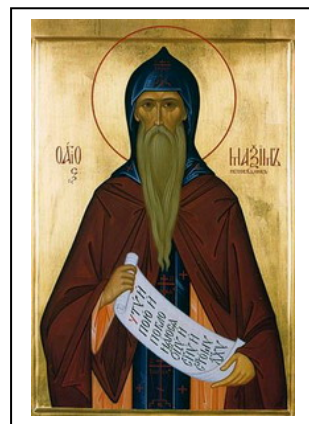
Nicolae Steinhardt – „Jurnalul fericirii”

Simțământul acesta (spre a ne da după modul de vorbire cel mai răspândit), impulsul acesta, darul acesta complex cuprinde, în doze variabile și nouă cu neputință de precizat, numeroase altele dintre cele mai nobile și cele mai frumoase: bunătatea, iubirea, prietenia, sensibilitatea, afecțiunea, mărinimia, frăția, bunăvoința. Dar nu se confundă cu nici unul din ele. Le împreunează și le depășește. Și dintre toate, e neîndoielnic cel mai greu de explicat și definit. E, mai presus de orice, o simpatie, o com-pătimire, o compasiune. Și ce dezvăluie elementele acestea de compunere (sim, com) de nu tocmai părtășia, capacitatea de a ieși din tine însuși, de a iubi pe semenul tău nu numai ca pe tine însuși, de a te substitui lui, de a simți și a suferi întocmai ca el, devenind oarecum una cu el. Mila, scurt spus, presupune facultatea de a te părași și a lua locul altuia, fără a-l judeca, nu dincolo de bine și de rău, cum spunea Nietzsche, dar dincolo de dreptate și osândă și tăgăduind asprul adagiu “fiecare pentru sine”...

PRIMA CORUPERE

Sf. Maxim Mărturisitorul

Corupându-se mai întâi libera alegere a rațiunii naturale a lui Adam, a corupt împreună cu ea și firea, care a pierdut harul nepătimirii și așa s-a ivit păcatul. Așadar, căderea voinței de la bine la rău este cea dintâi și cea mai vrednică de osândă. **A doua**, întâmplată din pricina celei dintâi, este mutarea firii de la nesticăciune la stricăciune, mutare ce nu poate fi osândită. Căci două păcate s-au ivit în protopărinte, prin călcarea poruncii dumnezeiești: unul vrednic de osândă și unul care nu poate fi osândit, având drept cauză pe cel vrednic de osândă. Cel dintâi este al hotărârii libere, care a lepădat binele cu voia; iar al doilea, al firii, care a lepădat fără voie, din pricina hotărârii libere, nemurirea. Schimbarea firii spre pătimire, spre stricăciune și spre moarte e deci osândă păcatului, săvârșit prin hotărâre liberă de Adam. Această stare nu a avut-o omul dintru început de la

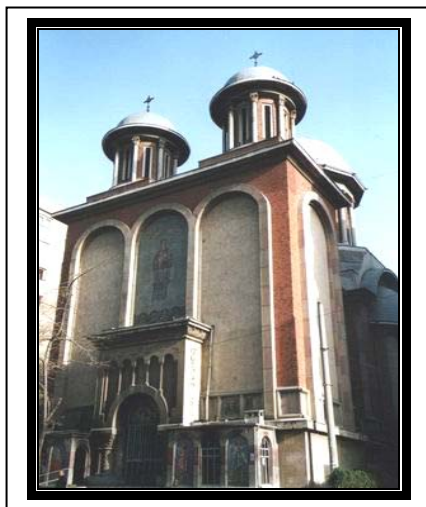
Dumnezeu, ci a înființat-o și a cunoscut-o, săvârșind prin neascultare păcatul cu voia. Osândă prin moarte este rodul acestui păcat

ÎNGERI ȘI ZILE

Andrei Pleșu – „Despre îngeri”

Dacă, așa cum spun o sumedenie de părinți răsăriteni și apuseni, fiecare existent stă sub tutela unui înger, înseamnă că fiecare existent e *precedat*, în existența sa, de existența îngerului. E un argument în plus că

Dumnezeu a creat îngerii, sau, cu alte cuvinte, că îngerii au asistat la creația lumii vizibile. (...) Totul s-a făcut – cum stă scris la începutul Evangheliei lui Ioan – prin cuvântul lui Dumnezeu, care este Înțelepciunea și Lumina coeternă a Tatălui. Dar există și o lumină care este reflexul *creat* al celei supreme. Lumina aceasta inteligibilă e *prima* creatură, efectul originarului *Fiat Lux!* Ea e totuna, spune Augustin, cu lumina secundă a ființelor spirituale, a sfinților îngeri. Îngerii sunt, așadar, acea lumină pe care textul sacru o numește “zile”, încă înainte de apariția luminătorilor.

ȚIE, DOAMNE

Sf. Nicolae Velimirovici

Când ai sănătate și spor la treabă, înalță-ți inima și zi: „**Ție, Doamne!**”

Când oamenii te cinstesc și te laudă, spune-ți în sine ta: „Nu eu merit asta, asta nu se cuvine mie, ci – **Ție, Doamne!**”

Când îți trimiți copiii la muncă ori la școală ori în armată, binecuvintează-i din pragul casei tale și zi: „Îi dau în grijă, - **Ție Doamne!**”

Când te lovesc invidia omenească și necredința prietenilor, nu cădea cu duhul și nu ține amărăciune în inima ta, ci zi: „Toate acestea le dau spre judecată și dreptate – **Ție, Doamne!**”

Când mergi în urma sicriului ce poartă tot ce ai mai drag, păsește cu vitejie ca atunci când duci un dar celui mai mare Prieten, și zi: „Acest suflet drag ți-l aduc în dar – **Ție. Doamne!**”

Când se vor aduna asupra ta chipurile întunecate ale ispitelor drăcești și suferințelor și bolilor, nu deznădăjdui, ci spune: „Ajutor și milă cer – **Ție, Doamne!**”

Când îngerul morții va veni la patul tău, nu te speria – prieten este – ci iartă-te cu această lume și spune: „Sufletul meu pocăit Ți-l dau în mâini – **Ție, Doamne!**”

CELE CE NE ÎNDEAMNĂ LA BUNE

Sf. Maxim Mărturisitorul

Trei sunt cele ce ne pornesc pe noi spre cele bune: simțămintele firești, Sfintele Puteri și voința cea bună. Simțămintele firești, atunci când ceea ce voim să ne facă nouă oamenii, asemenea și noi le facem, sau când vedem pe cineva în necaz și ne milostim de el în chip firesc; Sfintele Puteri, atunci când, începând noi un lucru bun, aflăm sprijin și săvârșim acel lucru, iar voința cea bună, atunci când, deosebind binele de rău, alegem binele.

Și cele ce ne îndeamnă la rele

Și iarăși trei sunt cele ce ne îndeamnă pe noi la rele: patimile, dracii și voia cea rea. Patimile, atunci când poftim un lucru împotriva rațiunii, precum mâncare înainte de vreme, ori împreunare cu femeia fără scopul nașterii de copii, sau nelegitimă, și iarăși atunci când ne supărăm în mod necuviincios, de pildă împotriva celui ce ne-a păgubit sau ne-a ocărat. Dracii ne îndeamnă la rău atunci când, pândind vremea în care lenevim, năvălesc asupra noastră cumplit și fără veste, stărnind patimile spuse mai înainte și cele asemenea lor. Iar voința (hotărârea cea rea) când, cunoscând binele, în locul lui alegem mai vârtos răul.

!

PROGRAMUL LITURGIC

Duminica și în zilele de sărbătoare se oficiază:

8:30 Utrenia

10:00 Sfânta Liturghie

Sâmbătă:

8:00 Utrenia , Sfânta Liturghie și Pomenirea morților

17:00 Vecernie

Vineri:

8:30 Sfințirea apei, Utrenia, Sfânta Liturghie și Sfântul maslu

17:00 Vecernie și Acatist

În ajunul sărbătorilor:

17:00 Vecernie și Acatist

